

Toruń
Wł. Wysoka 12
Książnica Miejska
im. Kopernika
ADL
Pri 20
Telefon № 11-00

Express Kujawski

Redaktor w sprawach piśmi przyjmuje w Redakcji przy ulicy Brzeskiej № 29 od godziny 14-ej do godziny 16-ej codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt.
Redakcja rękopisów niezastawionych nie zwraca i zastrzega sobie prawo zmian.

Warunki prenumeraty: miesięczna z odbiorem w Administracji zł. 2,50 z opłatami do domu i zamiesz. zł. 3.— dla wojskowych, urzędników emerytowanych polecił i robotników zł. 2.—

Ceny ogłoszeń: na stronach włocławskich 15 gr. za mm. Ogłoszenie zamieszczony przez 1, 2, 3, 4, 5 spak, drobne 15 groszy za wyraz, w druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie.

Przez odrodzenie polityczne do powodzenia gospodarczego Polski

Wielka mowa wicepremiera Kwiatkowskiego

Poniżej podajemy tekst odczytu wicepremiera inż. Eugeniusza Kwiatkowskiego, wygłoszonego w sali teatru im. St. Wyspiańskiego w Katowicach w niedzielę, dnia 24 kwietnia br.

Jeżeli zdecydowałem się przemawiać na Śląsku na tematy niezwiązane ściśle i bezpośrednio z moim zadaniem resortowym i to w okresie, który przeznaczony jest na wewnętrzny pracę ministra Skarbu, t. j. okresie pozaparlamentarnym, to dlatego, iż wedle mego najgłębszego przekonania wiele zwycięstw lub klęsk gospodarczych Polski w latach najbliższych zależy od postawy, jaką zajmie społeczeństwo polskie w dziele wewnątrz-politycznej konsolidacji.

Ten postulat przed dwoma laty postawił — z punktu widzenia zadań obrony Państwa i zadań naszej polityki zagranicznej Marszałek Śmigły-Rydz. Ten sam postulat formuluje również dziś i minister Skarbu z tym uzupełnieniem, że gdy oddziaływanie stanu organizacyjnego na zjawiska zewnętrzno-polityczne różni się normalnie w ciągu długiego szeregu lat, to w zakresie spraw ekonomicz-

nych, właśnie obecnie, reakcja jest prawie natychmiastowa.

Powodzenie większe lub znacznie mniejsze, albo niepowodzenie w roku 1939 zależy będzie w wielkiej mierze od atmosfery wewnątrz-politycznej w r. 1938. To ostrzeżenie musi paść z ust ministra Skarbu.

Należy rozbudzić to zrozumienie, iż nie wolno nam wciągać losu Państwa, naszego rozwoju i naszej przynależności politycznej, kulturalnej i gospodarczej do gier i maskowych ruchów koterii czy ugrupowań politycznych, do spraw rozgrywek personalnych, ale przeciwnie z całą powagą, skromnością osobistą i rzetelnością musimy badać, czy działania nasze — działania Narodu Polskiego w Państwie Polskim — zgodne są z postulatami wydobycia takiej sumy sił, która pozwoli nam stawić zwycięsko czoło wszystkim niebezpieczeństwom, grożącym naszemu Państwu czy to od strony politycznej czy też gospodarczej. Na nas bowiem, na Polaków w Polsce spoczywa najwyższa odpowiedzialność za przyszłość Narodu i Państwa.

Wielkie możliwości i tędną rzeczywistość

Teoretycznie niczego nie brakuje współczesnym pokoleniom do osiągnięcia tak wielkiego i tak powszechnego powodzenia, jakiego nie mogła zaznać ludność nigdy w przeszłości. Wydawałoby się, że właśnie obecnie nadeszła chwila do zwycięskiej walki z wszelkim upodleniem i wszelką niedolą ludzką, że można wyprzeć z grania świata i ostatniego zebrać i ostatniego gruźlika, że można realizować nowe życie, na nowych rozsądnych podstawach. Statystyki, mówią, że mamy w świecie nadmiar produktów spożywczych, przynajmniej w stosunku do możliwości konsumpcyjnych, oraz wprost nieograniczoną możliwość dalszego spotęgowania tej produkcji. Surowce, taniej nadmierne, załamują koniunkturę w wielu ośrodkach, gdyż niema programu ich zużycia. Maszyny, jak fantastyczne roboty, prześcigają w spryście, pracowitości i precyzji swego własnego twórcę: człowieka. Zdolność produkcyjna jak gdyby powiększyła kulę ziemską dziesięciokrotnie w ciągu jednego wieku. Urządzenia komunikacyjne, zbliżając kontynenty i państwa, jak gdyby zmniejszyły kulę ziemską 50-krotnie. Produkcja złota wzrasta od szeregu lat w gwałtownym tempie.

Wśród tych nadmiarów chodzi bezsilny „homo sapiens” człowiek mądry, który gdy był znacznie głupszy i nie posiadał żadnego uzbrojenia technicznego, potrafił wyzwoić się z prymitywnej jaskiniowego życia ku uspołecznionej cywilizacji.

Tymczasem dziś — im więcej jest złota w świecie, tym mniej jest ono dostępne — mniej może niż w wiekach średnich, znacznie mniej, niż wówczas, gdy było go o połowę mniej. Im więcej produktów spożywczych, tym częściej notuje się w świecie głód. Im więcej surowców i maszyn, tym większe braki odczuwają ludzie. Im bardziej rozbudowuje się urządzenia komunikacyjne, tym

mniej swobody poruszania się towarów i ludzi. Im więcej praw, tym częściej daje się we znaki bezprawie. Im więcej etyki i kultury w życiu jednostki, tym mniej ich w życiu zbiorowym. Im więcej instytucji międzynarodowych czuwa nad bezpieczeństwem państw i pokojem świata, tym gwałtowniej ludzie się zbroją i z tym większą nieufnością patrzają na poszczególne mocarstwa nie tylko na swych wrogów, ale coraz częściej i na sprzymierzeńców, czy świeżych sojuszników.

Czyż na tym tle nie może nurtować potężne niezadowolenie? Czyż nie można sformułować aktu wielkiego oskarżenia i potępienia? Jak potężna solidarność mogłaby powstać na tle krytyki istniejącego stanu rzeczy — w ramach życia państwowego i międzynarodowego?

Gdyby jednak przejść od stwierdzenia ujemnej i krytycznej oceny napawającej głębokim pesymizmem, do konkretnych projektów reformy, to wylonią się trudności obiektywne, niezwykle wielkie i głębokie.

Czytamy prawie codziennie wzwania autorów, promieniających wiarą w absolutną słuszność swych haseł: „Niech powstanie rząd, który be-

O nowe podstawy działania

Gdyby zagadnienie zreorganizowania i zjednoczenia ruchów politycznych uzależnione było tylko od litanii tych sympatycznych lub służnych haseł, zadanie nie byłoby tak trudne, jakim jest w istocie. Natomiast posługując się metodą konkretyzowania też i działań programowych musimy napotkać na opory. Od zdolności do twórczego kompromisu, od zdolności zrozumienia, że po śmierci Marszałka Piłsudskiego powstała nowa sytuacja, która protestuje przeciwko kontynuowaniu nieaktualnych już sporów historycznych, sporów nie rozumiałych dla większości naro-

dzie uzdolniony do rozwiązywania wielkich, historycznych problemów. Niech ten rząd będzie silny, zwarty i jednolity. Niech jego polityka potęguje dynamizm ekonomiczny i nie zatrzymuje się przed przeszkodami. Twórzmy gospodarstwo rolne, zdolne do samodzielnego bytu i rozwoju. Stwórzmy warunki rentowności i rozwoju inicjatywy prywatnej. Przystępujemy śmiało do unarodowienia handlu. Niech nasza polityka go spodarca włącza nas coraz silniej w orbitę gospodarstwa światowego. Niech rząd da nam budżet naprawdę jednolity, obejmujący wszystkie wydatki państwa i instytucji państwowych, wydatki konsumpcyjne i inwestycyjne i zrównoważy go, powstrzymując się od drenażu rynku pieniędzy.

Niech rząd pamięta, że najlepszą lokatą kapitału narodowego jest zwiększony wydatek na oświatę. Niech rząd nie zapomina, że żyjemy w czasach, w których wydatki na obronę i bezpieczeństwo należy uwielokrotnić. Ponadto trzeba odciążać gospodarstwo narodowe przez zmniejszenie nacisku śruby podatkowej, do czego nie prowadzi jakaś tam „mała reforma podatkowa”. Ceny artykułów monopolowych należy obniżyć. Kolej należy zwolnić od wpłat do budżetu. Dzieciom dać tani cukier, a kresom wschodnim tanią sól. Czyż naprawdę rząd oślepił i nie dostrzegą smutnego położenia warstwy pracowniczej, urzędników i funkcjonariuszy państwowych, emerytów dawnych i nowych? Niech zrozumie konieczność wydatnej poprawy ich bytu, niech wciągnie do pracy zarówno „młodych emerytów”, jak i tysiące młodzieży, oczekującej na pracę w instytucjach państwowych, niech przeprowadzi strukturalną zmianę funkcji państwa tak, by budżet zwyży zmalał, a pobory urzędników wzrosły, niech otworzy w bankach państwowych tak potrzebne kredyty dla finansowania inicjatywy prywatnej, oraz kredyty ulgowe dla eksportu, dla rzemiosła, dla handlu, dla budownictwa, dla kresów wschodnich, dla drobnego rolnictwa, dla chałupnictwa, dla kas bezprocentowych, na budowę szkół, na tak potrzebną rozbudowę szpitali, zarazem niech raz definitywnie ureguluje sprawę odroczenia rolnictwa, miast, spółdzielni, niech ureguluje długi państwowe wobec instytucji kredytowych, ubezpieczeniowych, szpitali i różnych dostawców...”.

Karlsbadzka woda Mühlbrunn zalec. przez lekarzy do kur. dom. przy zapal. wor. zółc. odpowiedzialność za śmiałą decyzję.

Przykładem politycznym może tu być zagadnienie rządu. Na giełdzie politycznej puściliśmy w obieg frazes o potrzebie jednolitości rządu. Później na ten postulat godzą się wszyscy. Ale gdy przystępujemy do zdefiniowania tej jednolitości rozpałać muszą poważne spory. Każda grupa inaczej wyobraża sobie realizację tej jednolitości. Jest bowiem naturalne, iż gdy ani Rząd nie może się oprzeć na skrytalizowanej i jednolitej — choćby tylko w sprawach najbardziej zasadniczych myślicy i działającej organizacji politycznej, gdy parlament nie może oprzeć się na autorytecie, jaki daje oparcie się o wolę zorganizowanej większości społeczeństwa, tak długo Rząd musi być i będzie nadal wyrazem kompromisu zakreślonego mu i korygowanego wolą Prez. Rzeczypospolitej.

Przykładem gospodarczym, ilustrującym to zagadnienie może tu być sprawa zamieszkania przemysłu w Centralnym Okręgu Przemysłowym. Akcja wstępna musiała się oczywiście oprzeć o inicjatywę państwową. Ona musiała wytknąć kierunki dla równocześnie i harmonijnego, planowego realizowania zarówno postulatów rozbudowy tak zw. przemysłu obronnego jak też i dla zagadnienia rozwoju urbanizacji, odciażania przeludnionej wsi, organicznego spojenia dwóch dzielnic Polski poprzez martwy pas zabarczy, przesunięcia na korzyść żywiołu polskiego udziału w wartościach przemysłowych i handlowych, a wreszcie i postulat ogólnego ożywienia koniunktury w Polsce i przygotowania nowych terenów dla inwestycji prywatnych. Skąd znalazły się pieniądze na realizację tego planu? W małej części — już dziś nie dostępczej 20 proc. — pieniądze te dostarczone zostały z pożyczki zagranicznej, mianowicie francuskiej. Resztę dostarczył rynek pieniężny polski. Te same pieniądze były uprzednio absorbowane przez Skarb Państwa na pokrycie deficytu, a więc na cele normalnego budżetu konsumpcyjnego, z tym tylko, że średni deficyt absorbował przed kilkoma laty więcej pieniędzy, niż obecnie koszt rozbudowy C. O. P. Wszystkie inne pozycje i budżetowe i pozabudżetowe globalnie nie zostały w najmniejszej mierze naruszone, przeciwnie, przy zmianie koniunktury i na cele inwestycyjne w innych dzielnicach państwa zostały przeznaczony sumy większe, niż w latach ubiegłych.

Ale gdy w okresie poprzednim brak zdefiniowanej polityki inwestycyjnej nie wywoływał szczególnych zastrzeżeń czy postulatów, to odwrotnie, skrytalizowanie pewnego planu, który szczególnie pod wpływem twórczej inicjatywy wojska ma stworzyć w Polsce nowe i trwałe wartości, spowodowało powódź różniczkowanych, lecz konkretnych postulatów, a nawet obaw o nagłe pokrzywdzenie tylu innych interesów w państwie, które dotychczas spoczywały w śnie zimowym.

Kronika

26 kwietnia
Wtorek
 Kalendarz rzymsko-katol.
 Pon. 25 Marka ew.
 Wtorek 26 Marcelego

Kalendarzyk meteorologiczny

Poniedziałek, godz. 10 rano. Ciśnienie atmosferyczne średnie 755 mm. Temperatura powietrza w ub. dobie najwyższa +6 st. C., najniższa +1,5 st. C.

Stan wody w Warcie w dniu dzisiejszym wynosi 87 cm. Temperatura wody +5,7 st.

Nocne dyżury aptek

Śródmieście: apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18; apt. im. dr. Marcinkowskiego w Bazarze, ul. Nowa; apt. Zielona, ulica Wrocławska 31; apt. Czerwona, St. Rynek 37; apt. przy Grobli, W. Garbary 41.
Jeżyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. Łazarz: Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9. Wilda: Apt. pod Koroną, Górna Wilda 61. Dęblec: Apt. przy ul. Dębiń 12. Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna skiej 6. Sołacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 19. Staroleka: Apt. miejscowa.

Ważne telefony:

Zegarynka — 07, Centrala międzymiastowa — 00, Informacja tel. — 09.
 Telefon 20-33 — Jan Alejnik — Fotograf - reporter, św. Marcin 57.

Z miasta

Osobiste. Dyrektor Kolei Państwowych inż. Włodzimierz Krzyżanowski powrócił z zagranicy i objął urzędowanie.

Poznański Okręg „Caritas“ składa wyraża podziękowania wszystkim ofiarodawcom, którzy złożyli dary w naturze, czy w gotówce na „święcone“ dla biednych, a mianowicie: P. T. firmie „Akwawit“, Alaniewicz, Bankowi Cukrownictwa, Bankowi Zw. Spółek Zarobkowych, firmie: „Bekoł“, Gmurowski, Hurtowni Szwajcarskiej, KKO, Księgarni i Drukarni św. Wojciecha, firmie Milachowski, Miejsk. Kom. Obyw. do walki z Bezrobociem, firmie Poels, Poznański, Ziemstwu Kredytowemu, firmie „Stomil“, Zakładowi Ubezpiecz. Wzajemnych, Zw. Zachod. Przemysłu Cukrowniczego oraz innym, którzy mniejszymi darami przyczynili się do umilenia ubogim świąt Zmartwychwstania Pańskiego.

Byli harcerze drużyny Leszka Białego Poznań - Wilda, b. druż. Kościuszki Łazarz, b. druż. Czarneckiego Jeżyce przesiadają o przybycie w dzień 28 bm. godz. 19 do szkoły powszechnej XI przy ul. Gen. Prądzyńskiego 53 w celu omówienia programu obchodu jubileuszowego 25-lecia drużyny oraz b. „Hufca Zorza“, który przypada na 5 i 6 czerwca br. W obchodzie jubileuszowym nie może zabraknąć nikogo z byłych harcerzy okresu 25 lat, którzy chcą się przekonać o owocach swych wysiłków włożonych w pracę drużyny. Kto w zebraniu uczestniczyć nie może, winien podać swój dokładny adres do prezesa „Koła Przyjaciół Harcerzy“ — Stanisław Podęzwa, Poznań, św. Wojciech 21 m. 9.

ZMP manifestuje na cześć mjr. Galinata

Poznań, 25. 4.

W sobotę w godzinach wieczornych członkowie Związku Młodej Polski w liczbie około 300 osób urządzili pochód manifestacyjny, który kroczył po ulicach śródmieścia. Manifestująca młodzież wznosiła okrzyki na cześć Marszałka Śmigłego-Rydza, mgr. Galinata, na cześć Związku itd.

Manifestacja młodzieży świetnie zorganizowanej i posiadającej zdecydowane oblicze ideowo - polityczne przyjmowane były przez ogół społeczeństwa z uznaniem i sympatią.

W czasie pochodu członkowie Z. M. P. rozdali 50 tys. ulotek o treści ideologicznej.

Radio warszawskie na fali ogólnopolskiej w niedzielę rano podało wiadomość o sobotnich manifestacjach Z. M. P., podkreślając przychylny odźwięk — jaki znalazły one wśród całego społeczeństwa.

Radio warszawskie na fali ogólnopolskiej w niedzielę rano podało wiadomość o sobotnich manifestacjach Z. M. P., podkreślając przychylny odźwięk — jaki znalazły one wśród całego społeczeństwa.

Mistrzowie rzeźniczy śpiewają...

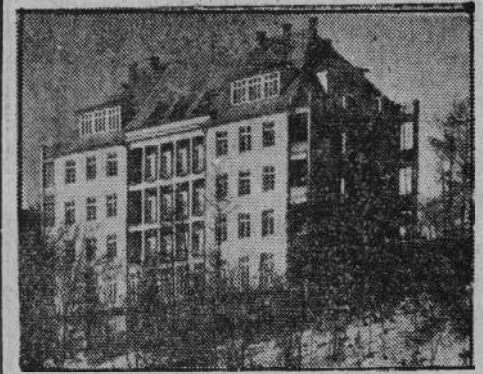
Poznań, 25. 4.

Jednym z najbardziej polecenia godnych środków rozwijania kultury wśród najszerszych warstw społeczeństwa jest pieśń. Doceniając w całej pełni znaczenie tej dewizy, inicjatorzy założycieli w r. 1925 Chór Mistrzów Rzeźniczo - Wędliniarskich dla pielegnowania pieśni religijnej i świeckiej wśród rzemiosła polskiego. I nie tylko wśród rzemiosła znamy go wszyscy z popularnych koncertów publicznych, z występów w kościołach poznańskich na nabożeństwach, na akademiach religijnych i patriotycznych, a ostatnio z własnego koncertu przed mikrofonem Radia Poznańskiego.

Poważną pozycję dorobku artystycznego Chóru stał się niedzielny koncert, poprzedzony słowem wstępnym długoletniego dyrygenta J. Chmielewskiego.

Na bardzo urozmaicony program złożyły się popisy chórowe i solistów. Chór zaprodukował kilkanaście pieśni polskich kompozytorów Nowowiejskiego, Chmielewskiego, Poradowskiego, Meyznera, Walewskiego, Niewiadomskiego, Moniuszki i Ogórkowskiego.

Z solistów wystąpili p. Sława Gogajewicz — śpiew, Wanda Kłarska — śpiew, prof. Lewicki — śpiew, p. Kalafesówna — skrzypce. Akompaniowali p. Marian Sauer, Florian Sauer. Wykonawców nagradzano częstymi oklaskami i kwiatami. (B)

Sanatorium „Odrodzenia“.

i spragnieni życia. Wszędzie na okolicznych pagórkach wznoszą się jasne ściany tych smutnych domów, gdzie nauka i człowiek walczy o zdrowe jutro. Poważny odsetek wśród tych pacjentów sanatoryjnych stanowią chorzy skierowywani tu przez różne Ubezpieczalnie. Własne sanatoria Ubezpieczeń Społecznych chociaż rozporządzają pokaźną ilością miejsc, nie wystarczają jednak na pomieszczenie wszystkich chorych. To też nie ma sanatorium, gdzieby nie była większa lub mniejsza liczba chorych ubezpieczonych, gdzieby brzoza księżeczka ubezpieczalni nie była do kumentem rekomendacyjnym. W niektórych, jak np. w „Odrodzeniu“ w pewnych

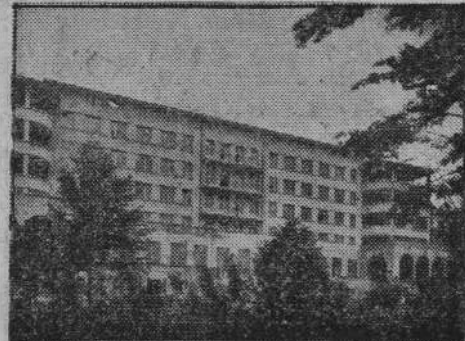
Najskuteczniejsze lekarstwo

Sanatoria - źródło zdrowia

(Korespondencja własna).

Zakopane, 20 kwietnia.

Wyludniło się Zakopane, opustoszały Krupówki. Przed Trzaską bezgranicznie znudzeni dorożkarze w braku lepszego zajęcia prowadzą polityczne dyskursy o An-

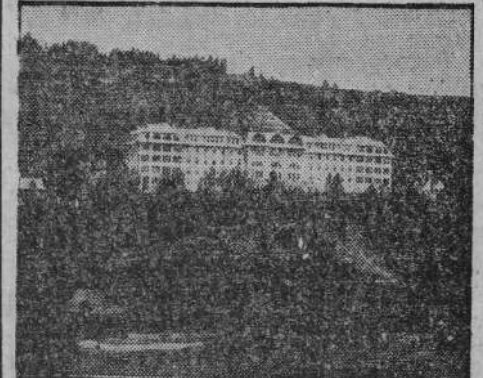
Sanatorium Akademickie.

„cepre“ na przejażdżkę do Kuźnic. Tylko wyżej, w górach, siedzi jeszcze garstka zapalonych amatorów firmu, no i po sanaschlusie i namawiają każdego przechodnia, mającego choć najmniejsze pozory, że jest toriach odbywają swój smutny stage gruźlicy. Ci są Zakopanemu najwierniejsi. Czy

lipiec, czy grudzień, wieje halny czy jest cudowna pogoda — oni zawsze jednakowo, jak w zegarku, kręcą się w trybach sanatoryjnego życia. Czy tu czy gdzieindziej, wszędzie jest tak samo, wszędzie są werandy, na których cierpliwie chwytają się w podarte płuca godziny i dnię życia, wszędzie są termometry, na których wypisuje się wyroki śmierci lub ulaskawienia. A jednak skolatane, zmęczone serca tłuką się rytmem nadziei, wyświetla się przed oczyma barwny film normalnego życia.

„Pokądże po świecie będzie się tłuc, co wiosna, co jesień ze szczytkami płuc“? — na szerokich werandach leżą równiutko ludzie — bolesne znaki zapytania. A odpowiedź nie nadchodzi tak prędko.

Sanatoria zakopiańskie zawsze są pełne, nie ma nigdy w nich pustki, choć kończy się zeszony. W „Odrodzeniu“ leżą młodzi ze szkół pochodzący straszną dlonią choroby, u „Czerwonego Krzyża“ dorośli, w „Nauczycielskim“ ludzie, których praca w szkole doprowadziła do takiego stanu, w „Akademickim“ — studenci — ofiary własnej nauki i nędznych warunków życia. W innych jeszcze inni ludzie, ale wszyscy podobni, wszyscy jednakowo nieszczęśliwi

Sanatorium Zw. Nauczycielswa Polskiego.

okresach roku około 50 proc. pacjentów stanowią ludzie, którym księżeczka ubezpieczeniowa zapewniła pobyt i kurację, w innych w zależności od pory roku przebywa po kilka czy kilkanaście osób.

Kiedy się ogląda te werandy pełne wyniszczonych ludzi, pobojowiska okrutnej walki, wydaje się, że nie ma na całym świecie groźniejszej choroby niż gruźlica, że nie ma ważniejszych zagadnień niż walka z nią. A w brudnych, wilgotnych izbach, w suterenach i na poddaszach jest jeszcze tylu skazańców, którychby uratować mogło najskuteczniejsze ze skutecznych lekarstw: czyste powietrze górskie.

Ulgowe bilety turystyczne

Min. Komunikacji przyznało na rok bież. 50 proc. ulgę w cenie biletów turystycznych i weekendowych dla członków Pol. Tow. Krajoznawczego już od 20 bm. rozszerzając znacznie sieć stacji dojazdowych w Wielkopolsce i na Pomorzu.

Odcinek kulturalny

Ciekawe odkrycie poznańskiego uczonego

Poznań, 25. 4.

Przywykliśmy uważać pozłacaną figurę znajdującą się na szczycie strzelistej wieży ratusza gdańskiego za symbolizującą postać „króla Zygmunta Augusta“.

Za rytownikiem niemieckim i badaczem starożytności gdańskich Janem Karolem Schutzem, który w albumie „Danzig und seine Bauwerke in malerischen Original-Radierungen“ (Berlin 1872), zamieścił reprodukcję figury króla Zygmunta Augusta, powtarzalimy do dziś prawie, że postać ta to właśnie „Sigismund August“.

Nie tylko Polacy podzielali ten sąd. Ale i doniedawna w literaturze niemieckiej powszechnie uchodziła ta figura za postać symbolizującą króla Zygmunta Augusta (A. Lindner — Danzig, 1903).

Aż nagle Senat gdański na znaczkach pocztowych na rzecz pomocy zimowej (Winterhilfe) zamieścił jej reprodukcję, opatrując tytułem: „Der güldene Kerl von Rats-turen“.

Ten fakt naprowadził poznańskiego historyka sztuki, kustosa Muzeum Wielkopolskiego, dr. Alfreda Brosiga, na ciekawe odkrycie.

Przeprowadził on drobiazgową analizę figury, zbadał wszystkie jej szczegóły, napisy na chorągiewce, którą trzyma w rękach zagadkowa postać „króla Zygmunta“, łacińskie wierszki wyryte również na chorągiewce.

Bliższa analiza tych szczegółów wskazuje, jak sądzi dr. A. Brosig, niezdobnie, że postać na wieży ratusza gdańskiego reprezentuje króla wiatrów — Eola, przez Zeusa mianowanego ich kierowcą, opiekuna żeglarzy, a nie króla Zygmunta Augusta.

Zdetronizowanemu przez znaczkę Senatu gdańskiego królowi do roli „güldene Kerl“ przywrócić uczony poznański tytuł królewski — króla Eola, króla wiatrów. (B)

Nowości Tow. Wyd. „Rój“

Alfred Neumann — Drugie cesarstwo. Warszawa 1938. Cena 15 zł.

Epoka drugiego cesarstwa nie wiele zajęła dotąd miejsca w beletryście. Usunął ją w cień kwietny okres Napoleona I. Dla przeciętnego czytelnika Francja Napoleona III jest Francją Sedanu i klęski. Tu tkwi najbardziej może istotną przyczyną umyślnego niejako zapoznania drugiej napoleoniady. Nowe światło na ów okres rzuci książka Neumanna, który umiał wykorzystać i przeprowadzić selekcję źródeł, dając czytelnikowi obraz pełny a niezapomniany. Plejada współczesnych odmalowana jest równie żywo i wnikliwie. Zapomniane wydarzenia historyczne nabierają barwy i życia. Zdumiony czytelnik widzi, że to nie tylko epoka obłudy biedermajerowskiej i operetkowego szyku, ale również pierwszej próby podważenia legendy o wszechmocy carów, epoka Solferina, która dała wolność Italii, okres pierwszych reform społecznych i rozkwitu materialnego Francji, którego nie mógł zdeptać nawet kirasjerski but Bismarka. Autor unika tanich a demagogicznych porównań z rzeczywistością obecną. To i owo, ta czy inna analogia nasunę się czytelnikowi sama. W książce, której się tutaj nieślabnącem zainteresowaniem, kryje się jakaś sugestywna siła, pobudzająca do myślenia.

E. M. Forster — W słońcu Indji. Warszawa 1938. Cena 9 zł.

Powieść egzotyczna, której Anglia miała tytuł znakomitych przedstawicieli, w osobie M. E. Forstera, jednego z czołowych pisarzy Anglii współczesnej, zyskała nowego i znakomitego kontynuatora; może więcej niż kontynuatora, bo odnowiciela; istotnie bowiem cały ten świat egzotyki indyjskiej, w jakim obracają się jego bohaterowie, nabiera nowych barw, uderza nową i niespodziewaną plastyką, odświeżona nieznaną a rewalacyjnymi aspektami odwiecznego konfliktu ras. Bo choć tłem powieści są Malabarskie Grotty, przecież i w tym jest Forster kontynuatorem tradycji powieści angielskiej, że na tle tej dekoracji interesuje go przede wszystkim — dusza człowieka i dusza Anglika. Ale stosunek do Anglików i Anglii nie ma w sobie nic z tradycyjalizmu. Bezlitosna ironia głosząca on światopogląd współczesnego angielskiego mieszczaństwa, ukazując podszwękę tej „teżyzny charakteru“ Anglika i nicując odwieczny „kompleks narodowej wyższości“. Z konfliktu, w którym ścierają się trzy światy: angielski, muzułmański i hinduski — Anglik nie wychodzi obronną ręką, i w tym Forster należy do szeregu tych pisarzy angielskich, którzy — jak Huxley, jak Shaw, jak Galsworthy — w głębokiej, ironicznej, bezkompromisowej formie uczą Anglików prawdy o nich samych.

Inspektorat Szkolny poleca fachowych przewodników

W związku z rozwojem turystyki na ziemiach Wielkopolskich i licznymi wycieczkami, przybývającymi na nasz teren — Inspektorat szkolny poleca 20 przewodników, specjalnie wyszkolonych na kursie krajoznawczym, zorganizowanym w marcu r. b. Przewodnicy są odpowiednio przeszkoleni przez fachowców i posiadają wszelkie wiadomości dotyczące zażytków i instytucji w Wielkopolsce, jak również dane o rozwoju życia gospodarczego i kulturalnego.

Przewodnicy tworzą specjalną Sekcję Koła Przyrodniczo-Krajoznawczego w Poznaniu i ostatnio zorganizowali tygodniową wystawę krajoznawczą w Poznaniu.

Wszelkie zapotrzebowania przewodników należy zgłaszać telefonicznie (85-51), po czym przewodniczący sekcji przewodników omówi osobiście szczegóły prowadzenia wycieczki (czas, trasę, wynagrodzenie) i wyznaczy wykwalifikowanego przewodnika.

Sekcja przewodników opiera się na specjalnym regulaminie, zatwierdzonym przez Koło Przyrodniczo-Krajoznawcze.

„Dni Przeciwgruźlicze“

Tegoroczny tydzień „Dni Przeciwgruźliczych“ odbędzie się w Poznaniu w czasie od 25—30 kwietnia. Jako ściślejszy komitet „Dni Przeciwgruźliczych“ działa zarząd miejskiego oddziału Towarzystwa Przeciwgruźlicznego. Komitet ten odstąpił od dotychczasowego zwyczaju zwoływania szeregów kmitetu towarzystw i instytucji i postanowił zwrócić się bezpośrednio do wszystkich organizacji z prośbą o wzięcie udziału w planowej akcji społecznej przez rozsprzedaż znaczków i nalepek oraz uczestniczenia w propagandach, odczytach i koncertach, z którego czysty dochód przeznaczony jest na cele walki z gruźlicą.

Komitet uprasza więc o przystąpienie odbiorcy z pokwitowaniem pożyczoną ilość znaczków po 10 gr do sekretariatu w Ratuszu, pokój 72 — pomiędzy godz. 8—13 do dnia 28 bm.

Poza tym w tygodniu „Dni Przeciwgruźliczych“ odbędzie się pokaz przeciwgruźliczy w schronie w Ratuszu.

Komunikaty teatralne

— **Teatr Wielki.** Dziś po cenach popularnych operetki „Tysiąc i jedna noc“. Cały dochód przeznaczony na pomoc zimowicy dla bezrobotnych.

— **Koncert symfoniczny.** W jutrzejszym koncercie symfonicznym, który odbędzie się pod dyrekcją dr. Latoszewskiego, wystąpi fenomenalna pianistka duńska France Ellegaard i odegra z towarzyszeniem orkiestry Mozarta koncert fortepianowy D-Dur i Francka Warjacje symfoniczne. Część orkiestrowa składa się z Beethovena IV. Symfonii i Nowowiejskiego poematu symfonicznego „Nina“.

— **Teatr Polski.** Dziś w poniedziałek i wtorek amerykańska farsa „Nasza żonuzia“ W środę po raz ostatni „Niespodzianka“.

ZMARLI

Benigna Ogorzelska z domu Mendykówna, 43 lata. Michalina Nowakowa z domu Gdeczykówna, wdowa, 75 lat. Antonina Strzeleczka z domu Ciałczyńska, wdowa, 77 lat. Julianna Olejniczakowa z domu Krusenianka, wdowa, 79 l. Stefan Dobiężyński, robotnik, 30 lat. Józefa Czajkowska, prasowaczka, 48 lat. Władysław Neumann, biurowy, 28 lat. Jadwiga Jurkowska z domu Skowrońska, wdowa, 62 l. Irena Kazimiera Rodkówna, 3 mies. 21 dni. Albin Głabisz, przemysłowiec, 71 lat. Józefa Wojtkowiak z domu Jankowiak, 65 lat. Magdalena Kalinowska z domu Nowicka, wdowa, 81 lat. Weronika Bondar, kelnerka, 22 lata. Jadwiga Peczyńska z domu Walkowska, wdowa, 77 lat. Aleksandra Stachowiakówna, 2 l. 3 mies.

Jan Gajewy, 1 godz. Jadwiga Okupniakowa z domu Chwirołówna, wdowa, 73 lata. Krysztyna Gloessner, 2 lata 1 mies. 20 dni. Katarzyna Skrzywickówna, służąca, 68 lat. Jan Bończyk, robotnik, 75 lat. Andrzej Czajkowski konduktor kolejowy, 49 lat. Marianna Jójczyńska z domu Lorenzówna, wdowa, 80 lat. Andrzej Piotrowicz, robotnik, 70 lat. Anna Wieja, bez zawodu, 31 lat. Stanisław Górka, ślusarz, 28 l. Franciszek Kujawa, tokarz, 28 lat. Władysław Lewiński, handlowiec, 34 lata.

Uroczysty jubileusz 25-lecia Zrzeszenia Zaw. Automobilistów R. P.

Poznań, 25. 4.

Zrzeszenie Zawodowych Automobilistów R. P. obchodziło w ub. niedzielę 25 lecie swego istnienia piękną uroczystością jubileuszową pod protektoratem pp. wojewody Maruszeńskiego, tymczasowego prezydenta miasta oraz starosty Głodowskiego. Na uroczystości te przybyli także delegaci z Kielc, Gdyni, Grudziądza, Warszawy, Łodzi, Inowrocławia oraz szeregu innych miejscowości. O godz. 8 zebrał się członkowie oraz delegacje i poczty sztandarowe w Belwederze, skąd nastąpił wyjazd do kościoła św. Michała na nabożeństwo. W czasie nabożeństwa wygłosił kazanie ks. rektor Cieszyński.

Po mszy św. udano się pochodem, poprzedzonym przez orkiestrę KPW oraz 15 pocztów chorągwiowych pod Pomnik Wdzięczności, gdzie zarząd Zrzeszenia złożył piękny wieniec. Orkiestra odegrała pieśń „Boże coś Polskę“, po czym pochód wrócił do Belwederu, gdzie o godz. 11,25 odbyła się uroczysta akademia.

Akademii zabrał głos prezes Jankowiak, powołując na przewodniczącego p. Czyżę. Do stołu prezjalnego powołani zostali pp. mjr. Augustowski, inż. Maćkowiak, Zagórski, adw. Kuligowski, adw. Bogdański, Stasiak, Słupiński i Walkowiak.

Z kolei prezes Jankowiak wygłosił obszernie sprawozdanie z 25-lecia działalności organizacji, zakończone okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej, Pana Prezydenta i Marszałka Śmigłego-Rydzę. Okrzyk ten obecni entuzjastycznie podchwycili, po czym orkiestra odegrała hymn narodowy. W dalszym ciągu inż. Maćkowiak wygłosił

referat o zaletach, które cechować winny dobrego szofera.

Nastąpił teraz moment wręczenia dyplomów członkostwa honorowego, pamiątkowych i zasług. Dyplomy członków honorowych otrzymali p. Wład. Stasiak oraz inż. Maćkowiak. Dyplomy pamiątkowe z okazji 25-lecia przynależności do organizacji otrzymali dwaj członkowie — założyciele z roku 1912 pp. Antoni Kaczmarek i Alojzy Hoffmann. Za tym otrzymali dyplomy pamiątkowe 25-lecia przynależności do organizacji i takiegoż okresu wykonywania zawodu szofera pp. Wyrębek, Woźniak, Biskupski i Ruczyński. Dyplom pamiątkowy z okazji jubileuszu 25-lecia pracy zawodowej wręczono pp. Łachajczykowi, Borowczakowi i Komorowskiemu, zaś dyplomy zasługi za wybitną pracę w organizacji pp. prezesowi Jankowskiemu, Poprawie (Inowrocław), Jagodzińskiemu, Borowczykowi, Jarmuszkiwiczowi i Kuberskiemu.

W dalszym ciągu nastąpiły przemówienia gości i delegatów. Przemawiali kolejno, składając zrzeszeniu życzenia dalszego pomyślnego rozwoju: inż. Maćkowiak w im. tymczasowego prezydenta miasta, p. Bardziński w im. starosty grodzkiego, adw. Kuligowski w im. Polskiego Touring Klubu, mjr. Augustowski w im. Automobilklubu Wielkopolski, ks. rektor Cieszyński oraz liczni delegaci organizacji zaprzyjaźnionych. Wpłynęło również wiele listów i depesz z życzeniami.

Uroczystość przedpołudniową zakończyło wspólne śniadanie. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna, która w miłym nastroju przeciągnęła się do rana. (X)

Kinoteatr „ŚWIT“

wyswietla pierwszorzędný film lotniczy p. t.

Bez Rozkazu

W roli główn. Sally Eilers • Robert Armstrong

Niezwykłe skrobacje lotnicze. Niebezpieczny lot na ślepo. Tragedia olbrzyma pasażerskiego zagubionego wśród burzy śnieżnej.

W nadprogramie bardzo ładna komedyjka i tygodnik P. A. T.

Przed otwarciem Targów Poznańskich

Już za kilka dni (1 maja) zostaną otwarte XVII Targi Poznańskie. Od szeregu tygodni trwają na terenie targowym intensywne przygotowania do pomieszczenia bardzo licznych eksponatów, które szczerze wypełnią wszystkie pawilony. W ostatnich dniach dyrekcja Targów była zmuszona oddalić kilkadziesiąt zgłoszeń, które napłynęły po terminie i których z braku miejsca nie było można uwzględnić. W roku bieżącym udział wystawców zagranicznych będzie wyjątkowo znaczny, co stanowić będzie znaczną atrakcję nie tylko dla naszych kół handlowych, ale i dla sfer przemysłowych, w których interesie leży zwiędzenie stoisk pokrewnych firm zagranicznych.

Odnaczenia Krzyżem Zasługi

Zarządzeniem Pana Prezydenta Rzplitej odnaczeni zostali Złotym Krzyżem Zasługi za zasługi na polu pracy społecznej w Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny: Antoni Joachimiak w Poznaniu, dr Franciszek Kowalski we Wrześni woj. poznańskiego, Adam Malinowski w Poznaniu, Klemens Nowacki w Poznaniu, Ludwik Stachecki w Poznaniu i Konrad Siudowski, senator.

Srebrnym Krzyżem Zasługi odznaczony został Andrzej Zahorowski w Uniejowie pow. tureckiego.

Wieżór autorski

Dziś w poniedziałek, dnia 25 bm. o godz. 20 w lokalach „Ośrodku Społeczno-Oświatowego ulica Ogródwa 12 m. 2 odbędzie się dawno zapowiadany wieczór autorski.

W programie: Richter Henryk — Wyjatkki z dramatów, Jernes Florian — Ballady Poznańskie, Królak Adam — Reportaż, Białas Czesław — Wiersze, Dehmel Józef — Wiersze, Karpiński Jerzy — Legendy i opowiadania.

Dekoracja sali pomysłü i w wykonaniu Tadeusza Czaplńskiego.

Z życia organizacji

— **Legia Inwalidów Wojskowych W. P. kompania Górczyn.** W atmosferze solidarności i serdecznego koleżeństwa rozwija się praca w Legii Inwalidów Wojennych W. P. im. gen. J. Sowińskiego II kompania Poznań - Górczyn. O tej solidarności i koleżeństwie najlepiej może świadczyć fakt urzędzenia „święconego“. Miła ta uroczystość odbyła się w pięknie udekorowanej sali p. Grzegorzewicza na Górczynie i zjednoczyła wszystkich niemal członków. Na wstępie wygłosił przemówienie prezes Orłowski Wł., podkreślając symboliczne znaczenie Zmartwychwstania oraz omawiając dotychczasową pracę, prowadzoną bez żadnej pomocy z zewnątrz i bez jakichkolwiek subwencji. Z kolei p. Stańkowski podziękował członkom komitetu Hoffmanowi i Gawronowi za pracę nad zorganizowaniem „święconego“. Następnie odbyło się

Czesi zmusili polski balon do lądowania na czeskiej stronie Załoga zatrzymana

Kraków, 15. 4.

Wczoraj o godz. 4,30 rano czeska straż graniczna zestrzeliła tuż niemal za linią graniczną w pobliżu Muszyny polski balon „Mościce“, który mimo usiłowań lotników nie zdołał wylądować po stronie polskiej. Załoga ocalała i zatrzymana została wraz balonem przez władze czeskie.

Balon „Mościce“ wystartował do nocnego lotu treningowego przedwczoraj o godz. 20,30 z Mościc.

Pilotował p. Kawczak, jako obserwator poleciał inż. Łańcucki. Start odbył się przy pomyślnym wietrze w kierunku północno-wschodnim, jednak w ciągu nocy wiatr zmienił się i zniósł balon na południe, w stronę Krynicy i Muszyny.

O godz. 4-ej rano balon, szybując bardzo nisko, znalazł się nad Muszyną. Lotnicy nawiązali rozmowę z kilku mieszkańcami miasteczka, oświadczając, że wobec bliskości granicy, przebiegającej w odległości 2 km od Muszyny, przygotowują się do lądowania i szukają odpowiedniego miejsca.

rozdanie święconego, na które złożyły się wyroby mięsne i inne artykuły żywnościowe.

„Nasza żonuzia“

Recenzja z premiery komedii „Nasza żonuzia“ w Teatrze Polskim ukazuje się z powodu choroby naszego recenzenta teatralnego dopiero w terminie późniejszym.

Sprostowanie.

W ostatniej recenzji z „La Traviaty“ wskutek przeoczenia korektorki uległy zniekształceniu nazwiska artystów. Powinno być: Halina Dudicz Latoszevska... Mieczysław Salecki... M. Zygmanski... Przepraszamy za pomyłkę.

Chleb dla swoich

W wielu miejscowościach zwłaszcza na Wołyniu brak jest polskich składów farb i drogerii.

W powiatowym mieście nie ma szklarza Polaka — buduje się kościół. **Pilne.**

Do nowo założonej spółdzielni spożywców w woj. białostockim — potrzebny same dzielný sklepowy - fachowiec. **Pilne.**

W większym powiatowym mieście woj. łódzkiego potrzeba polskiego sklepu konfekcyj. Przy rynku jest odpowiedni lokal z mieszkaniem w cenie ca 80,— zł. mies. Można również w tym mieście wykupić posesję, w której żyd prowadzi skład drzewa (polskiego sklepu brak).

W 12.000 mieście powiatowym woj. krakowskiego nie fachowiec odstąpił skład bławatów (jedyny polski) lub przyjmie fachowca-wspólnika (ewentualnie przyjmie się fachowca z kaucją).

W 110 miejscowościach Polski centralnej wschodniej i południowej potrzeba Polaków zegarmistrzów, jubilerów.

W 215 miastach brak polskich składów naczyń kuchennych i żelaza.

20 miast domaga się Polaków - adwokatów.

W 45 miastach potrzeba Polaków - lekarzy.

W 65 miastach brak polskich składów drzewa i mat. budowlanych. W około 100 miastach potrzeba polskich składów obuwi. W 113 miastach brak czapników.

W wielu miastach brak jest polskich piekarzy (trzeba budować).

39 miast domaga się Polki - modystki.

W 40 miastach potrzeba polskich przedsiębiorstw instalacyjno - blacharskich.

W 91 miejscowościach Polski centralnej, wschodniej i południowej potrzeba Polaków dentystów.

W około 200 miejscowościach potrzeba polskich składów bławatnych.

W 64 miastach brak cholewkarzy.

W 21 miastach brak powroźników.

W 140 miastach brak polskich składów skór. W 70 miastach brak szklarzy - Polaków. W 60 miejscowościach potrzeba składów szkła, porcelany.

Informacyj udziela bezinteresownie Związek Polski w Poznaniu, ul. Skarbowa 5 m. 7, tel. 12-28, w godzinach od 10—14.

Wielka mowa wicepremiera Kwiatkowskiego

(Dokończenie ze strony 2-ej).

Jest to młodzież polska i szeroko pojęte ugrupowania pracownicze. W granicach możliwości — niezależnie od tego, czy ich chwi lowe nastawienie jest opozycyjne do rządu, czy nie — mamy obowiązek przestrzegania, by ich słuszne prawa bytu i rozwoju w niczym nie były naruszone.

Mamy wreszcie w tradycji praw polskich jeszcze jeden cenny i trwały drogowskaz. Jest to drogowskaz etyki chrześcijańskiej, który najlepiej i najsprawniej reguluje stosunki prawne i materialne, etyczne i socjalne pomiędzy ludźmi.

Tym trwałym zasadom można przeciwstawić elementy zmienne, które muszą być

dostosowane do potrzeb politycznych Państwa Polskiego.

WALKA O WIELKOŚĆ NARODU

Zmienny jest rząd i zmienny jest skład parlamentu, zmienna jest ordynacja wyborcza do izb ustawodawczych i do instytucji samorządowych. Zmienny jest każdy element, który nie stanowi pionu egzystencji państwa i rozwoju sił narodowych, szczegól nie zaś, gdy stanowiąby miał przeszkodę w dziele konsolidacji.

Nie o pojedynczych ludzi bowiem idzie, ale o cały Naród, nie o formy, ale o przyszłość wielkiego społeczeństwa i o wielkie założenia polityczne i o wielkie założenia gospodarcze.

Nie wstąpiłem dziś na mównicę po to, by zaagitować poszczególnych obywateli, czy nawet poszczególne grupy na formalne

zgłoszenie akcesu do tworzonego obozu politycznego. Wypowiedziałem szczerze i otwarcie troski członka Rządu i równego wam obywatela i postawiłem przed wami, Polacy sprawę, wymagającą rozstrzygnięcia w waszym obywatelskim sumieniu. Wiem, że tego rodzaju rozstrzygnięcia nie znajdują się natychmiast zwłaszcza, że musi ono nastąpić równocześnie po obu stronach niewidzialnej, lecz dzielącej nas barykady. Pamiętajcie jednak, że pomyślnie momenty polityczne i gospodarcze nie są dziś długotrwałe. Walka jest ojcem pomyślności narodów i państw. Do walki nie możemy iść ani w rozsypanie, ani nawet w staropolskim „pospolitym ruszeniu”.

Do nowoczesnej walki o wielkość własnego Państwa musimy iść zwartym szeregiem i stalowym krokiem, przeniknięci wiarą w zwycięstwo.

Henlein grozi wojną

Kongres partii Niemców sudeckich

Praga, 25. 4. (PAT)

W sobotę popołudniu rozpoczął się w Karłowicach (Karlsbadzie) dwudniowy do roczny kongres partii Niemców sudeckich z udziałem kilkuset delegatów. Zjednoczone stronnictwa węgierskie w Czechosłowacji przesyłały kongresowi telegram powitalny, podkreślający wspólność losów obu grup narodowościowych.

Przewodniczący Frank w inauguracyjnym przemówieniu podkreślił, że tegoroczny kongres Niemców sudeckich nosi po raz pierwszy charakter zgromadzenia ludowego zjednoczonej niemieckiej sudeckiej. Mówca wskazał następnie na historyczny akt zjednoczenia Austrii z Rzeszą niemiecką i przypomniał, że obecnie zbliża się 20-ta rocznica tego dnia, w którym Niemcy sudeccy wbrew własnej woli wcielni zostali do Czechosłowacji. Chcemy wyjawiać nasze żądania — zakończył swe przemówienie poseł Frank — żądania, które musimy postawić państwu i czeskiemu rządowi." Na wniosek mówcy kongres postanowił wysłać telegram hołdowniczy do kanclerza Hitlera.

Dr Sebekovsky uskarżał się na przesładowanie Niemców przez władze czeskie i oświadczył: Hasłem Niemców sudeckich jest: żadnego porozumienia z czeskim imperializmem, który prowadzi nie do pokoju, lecz do wojny.

Przewódca grupy parlamentarne partii Niemców sudeckich Kundt oświadczył, iż położenie prawne Niemców sudeckich w Czechosłowacji jest sytuacją obywateli drugiej klasy. Niemcy odrzucają podział na naród państwowy i mniejszość. Uznają tylko rzeczywiste równouprawnienie narodów i grup narodowościowych, którym przysługują niewątpliwie prawo samookreślenia.

W drugim dniu kongresu kierownik sekcji organizacyjnej dr Koellner, składając sprawozdanie z rozwoju stronnictwa oświadczył, że w ub. roku partii przybywało przeciętnie 10.000 członków miesięcznie. W marcu 1938 r. partia liczyła przeszło 800 tysięcy członków.

Po tym sprawozdaniu zabrał głos przewodca stronnictwa Konrad Henlein, który na wstępie oświadczył, że próby czynione przez Czechów, by przez wysunięcie t. zw. „statutu mniejszościowego” uniknąć uczciwego rozwiązania zagadnienia sudecko-niemieckiego, nie powiodły się. W ciągu 20 lat istnienia państwa Czesi nie uczynili nic, by pozyskać Niemców sudeckich dla państwa, do którego Niemcy zostali wcieleni wbrew swej woli. Czujemy się dziś, mówił Henlein, mniej wolnymi, niż kiedykolwiek przed tym i wiemy, że przyszłość nasza jest zagrożona. Naród czeski musi sobie uświadomić, że ułożenie stosunków z Rzeszą wielkoniemiecką jest niemożliwe bez jednoczesnej zmiany stosunku do naszego odłamku narodu niemieckiego. „Naród czeski miał 20 lat czasu dla uporządkowania wewnętrznych stosunków w Czechosłowacji ku zadowoleniu wszystkich narodów”. Czesi jednakże nie dotrzykali przyrzeczeń, zawartych w memorandumach do kongresu pokojowego, podobnie jak zobowiązań, wypływających z traktatów w St. Germain i z konstytucji. Wszystkie narody w Czechosłowacji słusznie czuły się uciesionymi i pozbawionymi wolności i prawa. Wszystkie narody wnoszą protest przeciwko takiemu ich traktowaniu. Aby doszło do pokojowego rozwoju Czechosłowacji, należy z dniem Niemców sudeckich stworzyć następujący porządek prawny:

1) Wprowadzić zupełne równouprawnienie i równorzędność niemieckiej grupy narodowej z narodem czeskim.

2) Nadać sudecko - niemieckiej grupie narodowej osobowość prawną (autonomię).

3) Ustalić i uznać niemieckie terytorium zamieszkania.

4) Rozbudować niemiecki samorząd we wszystkich dziedzinach życia publicznego na terytorium zamieszkałym przez Niemców.

5) Stworzyć ochronę prawną dla tych obywateli państwa, którzy przebywają poza obrębem zamkniętego terytorium osiedlenia ich narodów.

6) Usunąć bezprawia, jakie stosowano wobec Niemców sudeckich od r. 1918, dać im odszkodowanie za poniesione przez nich straty.

7) Uznać i wprowadzić w życie zasady: w niemieckim okręgu niemiecy urzędnicy.

8) Dać zupełną swobodę w przyznawaniu się do niemieckości i niemieckiego światopoglądu.

Henlein oświadczył, że ma prawo wysu-

wać dalsze żądania w imieniu Niemców sudeckich. Nie robi tego tylko dla tego, by całemu światu dać dowód, że Niemcy sudeccy są gotowi przez ograniczenie swoich postulatów przyczynić się do utrzymania i ugruntowania pokoju. Obecnie Henlein oczekuje, że rząd da podobny dowód przez to, że będzie o pokoju mniej mówił, ale więcej dla niego robił. Byłoby błędem, gdyby czeska polityka polegała jedynie na sojuszu z Francją i Sowietami, nie biorąc decydującego udziału w zapewnieniu pokoju europejskiego.

Będzie zależało od poglądów i woli rządu czeskiego — zakończył swe przemówienie Henlein — czy nadal będą istniały stosunki nie do zniesienia dla nas, czy też Czesi przyczynią się do utrzymania pokoju. — Nie chcemy wojny ani wewnątrz, ani na zewnątrz, ale nie możemy dłużej tolerować stanu, który oznacza dla nas wojnę podczas pokoju”.

Nagły zgon dyr. protokołu dypł. MSZ min. K. Romera

Kraków, 25. 4. (PAT)

Dyrektor protokołu dyplomatycznego M. S. Z. minister pełnomocny Karol Romer zakończył życie, ulegając nieszczęśliwemu wypadkowi z bronią podczas pobytu w majątku swym Inwałd pod Bielskiem.

Śmierć hr. Romera nastąpiła wczoraj około godz. 7,30 rano.

Karol Adam Marian hr. Romer, dr praw, urodził się 27. 9. 1885 r. w Neutischen jako syn Adama i Elżbiety z hrabiów Vetter v. d. Lilie. Od 1 stycznia 1919 do 1 sier-

nia 1922 r. był przedstawicielem Reczypospolitej w Wiedniu, następnie do 31 grudnia 1927 r. doradcą poselstwa. Z dniem 1 stycznia 1928 r. obejmując stanowisko zastępcy naczelnika wydziału w departamencie polityczno - ekonomicznym Min. Spraw Zagranicznych, następnie dyrektora departamentu politycznego, po czym z nadzwyczajnego, pełnił do ostatniej chwili obowiązki dyrektora protokołu dyplomatycznego M. S. Z.

Zmarły posiadał liczne wysokie odznaczenia polskie i zagraniczne.

† Aleksander Świętochowski

Warszawa, 25. 4. (PAT).

Dziś o godz. 7 rano zmarł w majątku Gołotczyzna powiatu ciechanowskiego Aleksander Świętochowski, dr. filozofii, literat, historyk i publicysta.

Śp. Aleksander Świętochowski ur. 18. 1. 1840 w Stoczku, syn Feliksa i Michaliny ze Skupiewskich. Ukończył gimnazjum w Lu-

blinie i wydział historyczny Uniwersytetu w Warszawie, doktorat osiągnął na Uniwersytecie w Lipsku w 1876.

Śp. A. Świętochowski ogłosił wielką ilość dzieł, z których ostatnio przypomnieć należy dwutomowe dzieło „Historię chłopów polskich”.

W roku 1927 zmarły otrzymał nagrodę literacką miasta Łodzi.

Normalizacja stosunków z Litwą

(Tel. wł.) Warszawa, 25. 4.

Delegacja polska do rokowań pocztowo-telegraficznych i telefonicznych przybyła do Kowna wczoraj wieczorem samochodem jadąc przez Suwałki, Kalwarię i Mariampol. Przy wjeździe na terytorium litewskie delegacja była witana przez przedstawicieli litewskich władz pocztowych, którzy towarzyszyli delegacji aż do Kowna. Tą samą drogą przybył do Litwy nowomianowany attache wojskowy przy poselstwie Reczypospolitej w Kownie płk. dypł. Leon Smolny i Janiszki-Podbrodzie.

Mitkiewicz - Żółtek wraz z małżonką. Na granicy litewskiej attache wojskowego witał szef mariampolskiego rejonu wojskowego. Płk. Mitkiewicz - Żółtek zamieszkał w hotelu Metropol, gdzie na razie mieści się tymczasowa siedziba poselstwa R. P.

W związku z uruchomieniem komunikacji między Polską a Litwą otwarto już komory celne na odcinku Jewie - Landwarów oraz Uciany - Święciany, później komory uruchomione zostaną przy wielkich traktach Kalwaria - Suwałki - Jezioroczy.

Szczegóły aresztowania załogi balonu polskiego

(Tel. wł.) Warszawa, 25. 4.

Z przebiegu lądowania balonu polskiego za Popradem bezspornym było, że balon

został przerwany bez woli pilotów na teren czechosłowacki i lotnicy zostali aresztowani, a powłoka balonu opieczętowana.

Władze graniczne czeskie zwróciły się z zapytaniem do Pragi, czy można pozwolić lotnikom powrócić do kraju. W odpowiedzi przyszedł zakaz, wobec czego lotnicy polscy znajdują się do tej pory na posterunku straży granicznej czeskiej we wsi położonej po drugiej stronie Popradu na wprost miejscowości Muszyny.

Konsekwencje mowy wicepremiera Kwiatkowskiego

(Tel. wł.) Warszawa, 25. 4.

(ss) Duże poruszenie w kręgach finansowych Warszawy wywołał ustęp przemówienia wicepremiera Kwiatkowskiego (zwracamy uwagę na mowę wicepremiera Kwiatkowskiego — przyp. red.), w którym zacytował stanowisko jednego z banków w Warszawie, który w okresie sporu polsko - litewskiego zawiadomił dużą angielską firmę pod Warszawą, że „ze względu na sytuację polityczną żadnych nowych kredytów nie przyznaje”.

Jak się dowiadujemy w najbliższym czasie nastąpić ma dymisja naczelnego dyrektora wspomnianego banku.

Ottón Habsburg w Londynie

Londyn, 25. 4. (ATE)

Dziennik angielski „Sunday Referee” zapowiada na dzień 25 kwietnia przyjazd arcyksięcia Ottona Habsburga do Londynu. Dziennik podaje, że otrzymał tę wiadomość od jednego z członków domu Habsburgów, przebywającego obecnie w Londynie. Rząd angielski udzielił arcyks. Ottónowi w piątek zezwolenia na pobyt w Londynie.

P. Paets prezydentem Estonii

Tallin, 25. 4. ((ATE))

Wczoraj o godz. 11 rano zostały zakończone ostateczne wybory na prezydenta republiki estońskiej. 219 głosami przeciwko 19 został wybrany na prezydenta dotychczasowy naczelnik państwa, Paets, piastujący tę godność od 24 stycznia 1934 r.

O godz. 18-tej odbyło się nadzwyczajne posiedzenie parlamentu, na którym prezydent złożył przysięgę i objął urządowanie, po czym z gmachu parlamentu otwartym powozem w asyście szwadronu przybocznego przejechał do zamku. Wzdłuż trasy, którą jechał prezydent Paets ustawione były szpalery wojska i zgromadziły się tłumy publiczności, która szczerze i gorąco wiatoowała na cześć głowy państwa estońskiego. W dniu jutrzejszym cała Estonia święcić będzie wybór nowego prezydenta.

Międzynarodowa wystawa lotnicza

Królewski Aeroklub Jugosłowiański organizuje w Belgradzie w dniach od 28 maja do 15 czerwca r. b. międzynarodową wystawę lotniczą, która obejmie 11 działów, m. in. wszystkie typy samolotów cywilnych, samoloty turystyczne itp.

W wystawie weźmie również udział Polska, która nadesła szereg modeli naszych najnowszych samolotów.

Aeroklub Jugosłowiański rozpoczął starania w kierunku uzyskania dla zwiedzających wystawę zniżek kolejowych, okrętowych i lotniczych, oraz zwolnienia od opłat celnych eksponatów nadsyłanych na wystawę.

Protoktorat nad wystawą objął ks. regent Paweł.

D'Annunzio w anegdocie NAJWIĘKSZY

Kiedys do Willi D' Annunzia przyniosła list zaadresowany: „Do największego poety włoskiego”.

D'Annunzio odmawia przyjęcia listu:

— Gdyby miał być do mnie, to napis byłby krótszy: „Do największego, poety”.

Wypiski

— **Najechany przez samochód.** Przy zbiegu ul. Grunwaldzkiej i Matejki samochód najechał wczoraj przed południem 65-letniego kupca Józefa Żalachowskiego, zam. przy ulicy Orzeszkowej 1. P. Żalachowskiego, który doznał silnych obrażeń ciała pogotrat, (6-6) przewiózł do szpitala Przemienienia Pańskiego.

„Narodowy bieg na przelaj“ w dniu 3 Maja

W uzupełnieniu swego poprzedniego komunikatu o organizowanym we Włocławku w dniu 3 maja b. r. „Narodowym biegu na przelaj“, Komenda Powiatu P. W. i Z. S. we Włocławku przypomina wszystkim zainteresowanym, że termin zgłoszeń do biegów zawodników indywidualnych i zespołów upływa dnia 29.IV. b. r. do godz. 12-ej. Zgłoszenia należy kierować do Komendy Powiatu P. W. i Z. S. ul. Łęgska 22, tel. 12.02.

Trasa biegu długości około 3 km zostanie podana w następnym komunikacie wraz z regulaminem biegu.

Do tej pory zgłoszono wiele cennych nagród. Między innymi zaoferowały nagrody firmy: St. Ozminowski, Rembieliński, Faleńczykowski. Nadto Prezes Zarządu Powiatu Zw. Strzeleckiego ob. Wacław Tuz zaoferował 3 nagrody: 1) przechodnią dla najlepszego zespołu, 2) indywidualną dla pierwszego zawodnika — członka Zw. Strzeleckiego i 3) dla pierwszego zawodnika z miejscowego pułku piechoty. Szereg innych ofiarodawców przysięgło ufundowanie nagród, które zostaną wystawione

w oknie wystawowym firmy J. Falczykowski, ul. 3-go Maja 38. Komenda Powiatu P. W. i Z. S. jako organizator biegu raz jeszcze apeluje do wszystkich o jaknajbardziej ucześniejszy udział w biegu.

WYCIECZKA do Warszawy

Liga Popierania Turystyki organizuje 2 maja b. r. pociąg popularny z Włocławka do Warszawy na jednodniową wycieczkę pod hasłem: „Na uroczystości Święta Narodowego w Stolicy“.

Opłata za przejazd w obie strony wynosi 7 zł 80 gr.

Karty kontrolne są do nabycia do dnia 30 kwietnia 1938 r. w Polskim Biurze Podróży „Orbis“ we Włocławku.

Zamiejscowi uczestnicy wycieczki, przy dojeździe do stacji odejścia pociągu popularnego i powrocie, z miejscowości oddalonych od 20 do 80 km. korzystać mogą na podstawie kart kontrolnych z 50% zniżek.

W TROSCE o podniesienie stanu sanitarно - estetycznego miasta.

W dniu 21 kwietnia r. b. o godzinie 20-ej na sali posiedzeń Rady Miejskiej odbyło się pod przewodnictwem p. wiceprezydenta Miasta posiedzenie przedstawicieli właścicieli nieruchomości, stowarzyszenia kupców oraz Związku Rzemieślników. Przedmiotem obrad w myśl zarządzenia p. Wojewody Pomorskiego była sprawa podniesienia wyglądu estetycznego miasta. Powołano 6 komisji sanitarno - estetycznych, w skład których oprócz referentów fachowych Zarządu Miejskiego weszli przedstawiciele:

- 1) Zrzeszenia Właścicieli Nieruchomości,
 - 2) Stowarzyszenia Kupców,
 - 3) Związku Rzemieślników.
- Komisje sanitarno - estetyczne w dniu 22 b. m. przystąpiły do lustracji powierzonych im terenów, wydając na miejscu właścieliom nieruchomości protokolarne zarządzenia, wykonania zleceń Komisji.

Jako podstawa prawna przy wydawaniu decyzji służy rozporządzenie z dnia 16.II.1928 r. o prawie budowlanym oraz rozporządzenia M. O. S. z dnia 26 września 1935 roku o utrzymaniu porządku i czystości w miejscach publicznych i niektórych miejscach prywatnych.

Na ogólne żądanie w „Słoiacu“

Dziś po raz ostatni

„Ostatni alarm“ I „Moja panna mama“

Dwa piękne równowartościowe filmy. „Ostatni alarm“ ilustruje nam walkę między obowiązkiem, a miłością. Walka o życie dwójga kochanków, a rozkoszna Daniel Darieux bawi wszystkich w pikantnej komedii francuskiej „Moja panna mama“.

Dopełnia program tygodnik.

SPECYFIKI ZIOŁOWE OSKARA WOJNOWSKIEGO

Zioła przeciwko	zn. sł.	ceny:
cierpieniom kanału pokarmowego	„ROTAN“	zł 5.75
cierpieniom narządu trawienia i wątroby	„CHOGAL“	4.75
wymiotom oraz atonii kiszek	„GARA“	5.—
chorobom płucnym i błędnicy	„ELMIZAN“	4.—
artretyzmowi, reumatyzmowi, podagra i ischiasowi	„ARTROLIN“	4.50
niedomaganiom skrofulicznym	„TIZAN“	4.50
chorobom nerek i pęcherza	„UROTON“	4.50
chorobom nerwowym i epilepsji	„EPILOBIN“	5.—
Kąpiele siarkowo-roślinne	„SULFOBAL“	6.50

są do nabycia w aptekach i składach aptecznych.

Adres dla bezpośrednich zamówień: OSKAR WOJNOWSKI — WARSZAWA ul. Wojciecha Górskiego 3 m. 4 (dawniej ul. Hortensja).

Wolne miejsca w szkole leśnej

Kilku kandydatów do zawodu rozwinęci fizycznie kandydaci, którzy: a) ukończyli 18 rok życia, b) ukończyli szkołę powszechną III stopnia, c) odbyli 2-letnią praktykę leśną. Podania kierować należy do Pomorskiej Izby Rolniczej w Toruniu, ul. Klonowicza 19, gdzie udziela się też wszelkich bliższych informacji.

WIELKA PREMIERA W „CORSO“!

Wzruszający dramat

„ZAUFAJ MI“

i wielka niespodzianka — komedia - szlagier

Dzień na wyścigach“

Bracia MARX

Od dziś wystawia „Corso“ swój ekran najbardziej oryginalny szlagier „Metra - 1938“ przed produkcji „Metro Goldwyn - Maye“. Po wielkim sukcesie w kinie „Bałtyk“ w Warszawie zobaczcie we Włocławku świetny film „MGM“. Jest to wzruszający do głębi film o „ludziach w białym“ p. t. „Zaufaj mi“, jest to dramat słynnego chirurga, który znalazł się między dwiema kobietami — jedna dawała mu miliony... druga tylko wielką miłość. Na tle wielkiego szpitala toczy się akcja pełna napięcia i realizmu. W filmie występują takie znakomitości, jak: Virginia Bruce — wielka tragiczka, niezrównany Franchot Tone i piękna Maureen O'Sullivan.

2-gi obraz — to wielka niespodzianka!
W drodze wielkiego wyróżnienia uzyskało kino „Corso“ na

swój ekran najbardziej oryginalny szlagier „Metra - 1938“ przed produkcji „Metro Goldwyn - Maye“. Po wielkim sukcesie w kinie „Casino“.

Największy sukces stolicy świata Trzej królowie humoru: Gruchó, Chico i Harpo Marx oraz wspaniały tenor Allan Jones (najnowszy partner Jeanette MacDonald) na czele wielkiego zespołu.

Zapewniamy wszystkich, że tak jak wszędzie film ten porwie humorem, melodią, pomysłami, wyjątkowością i realizmem. A wyciągi konne, które nigdy nie zapomnienie — to film „Dzień na wyścigach“.

A więc wszyscy spotykają się na świetnej i atrakcyjnej premierze w „Corso“!

Wielki dancing wiosenny

Niestrudzony w swej pracy Zarząd Włocławskiego Koła Polskiego Białego Krzyża organizuje w dniu 30 kwietnia r. b. Wielki Dancing Wiosenny w salonach Kasyna Oficerskiego. Początek o godzinie 20-ej.

Więc wybieramy się na ten dancing tłumnie. I dlatego, aby się mile zabawić, i dlatego, aby przyjść z pomocą materialną instytucji tak pozytywnej jak Biały Krzyż, która pracuje z poświęceniem dla naszej kochanej Armii, niosąc oświatę wojsku.

Pamiętajmy, że żołnierz - obywatel jest najlepszą gwarancją Niepodległości Polski.

ULGI PODATKOWE

Ulgi podatkowe, które dotychczas były rozrzucone w kilku odrębnych ustawach, zostały skodyfikowane w jednej ustawie ogłoszonej w Dzienniku Ustaw dnia 15 kwietnia br. pod nazwą „Ustawa o ulgach inwestycyjnych“.

Nowa ustawa obejmuje ulgi dla C. O. P., ulgi dla woj. wschodnich, ulgi dla wiertnictwa naftowego, ulgi dla kopalnictwa rud, ulgi dla nabywców akcji i udziałów nowozakładanych spółek o specjalnym celu, ulgi dla nowozakończonych budowli, ulgi dla nabywców pojazdów mechanicznych i t. d.

Ustawę tę wydała w osobnej broszurce księgarnia Wł. Wilak w Poznaniu. Zaznaczyć należy, że broszura oprócz tekstu ustawy podaje obszerny „Zarys ustawy o ulgach inwestycyjnych“ oraz skwerwidz. Niska cena zł. 1.20 ułatwi nabycie broszury zainteresowanym.

Tradycyjne „Jajko“ u Ochotników

W ub. sobotę w lokalu Zarządu Związku Ochotników Wojskowych Oddziału Włocławskiego gospodarze urządzili tradycyjną uroczystość „jajka“, na którą zaprosili przedstawicieli wojska, władz państwowych, samorządowych i prasy.

Przywitał licznie zebranych i złożył życzenia prezes Z. O. W. dr. Szummer, następnie poświęcił dary Boże ochotnik b. kapelan Wojsk Pol. ks. Jędrzychowski. Po poświęceniu wygłosił piękne przemówienie o okolicznościowe nawiązując do dawnych, minionych już lat z dziejów walk o Wolną Polskę braci ochotniczej.

W miłej pogawędce zaproszeni goście i ochotnicy mile spędzili wieczór przy tradycyjnym „jajku“.

Uprzejmie proszę o łaskawe zwroćenie torby granatowej (pamiętka) oraz dokumentów i innych drobniaków, znajdujących się w niej — za nagrodą.
Adres: Małana 1, m. 1; pomiędzy godz. 13 — 15-tą.

Czy chcesz zjeść dobrze, smacznie i tanio?!!!

KAWIARNIA — RESTAURACJA „ZIEMIAŃSKA“ WŁOCŁAWEK, UL. 8-go MAJA 27.

POD FACHOWYM KIEROWNICTWEM

Wydaje reklamowe obiady z czterech dań za 1 zł

— PODCZAS OBIADU KONCERT —

Wielki wybór trunków krajowych i zagranicznych.
DOBOROWA KUCHNIA
PIERWSZORZĘDNA ORKIESTRA.

UWAGA: W każdą sobotę, niedzielę i święto od godz. 5 p.p. urządzamy FIVE O CLOCK'1 taneczne.

Tymczasowy Zarząd

Polskiego Związku b. Żołnierzy Polskiej Siły Zbrojnej

Dnia 22 kwietnia 1938 roku w lokalu Związków Legionistów i Powońców przy ul. Brzeskiej 8 odbyło się walne zebranie organizacyjnie tworzącego się na terenie całej Polski Związku b. Żołnierzy Polskiej Siły Zbrojnej, na którym dokonano wyborów tymczasowych władz.

Do Zarządu Okręgowego Ko-

mitetu Organizacyjnego z siedzibą we Włocławku wybrani zostali: Piotr Bartkiewicz — prezes, Witold Wyględowski — wiceprezes i Stefan Kowalewicz — sekretarz. Siedziba powstającej organizacji mieści się przy ul. Brzeskiej 8, gdzie we wtorki i środy każdego tygodnia w godzinach od 18 do 19-ej czynny jest sekretariat.

Ważne dla zakładów pracy.

Obowiązujące od 1-go kwietnia 1938 r.

TABLICE

do obliczania składek od pracowników i pracodawcy

na

Fundusz Pracy, Fundusz Bezrobocia, Ubezpieczenia Społeczne, Państwowy podatek dochodowy i specjalny

dla Pracowników Umysłowych — Wypłaty miesięczne i tygodniowe pracowników fizycznych — Wypłaty miesięczne i tygodniowe z uwzględnieniem składek od robotników sezonowych

opracował Czesław Józef Piotrkowicz referent Ubezpiecz. Społecznej w Warszawie

do nabycia w firmie „B-cia Piotrowscy“, Włocławek
Cena zł. 3.50.